

D A N I C A

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 26. ročnika 1856.

List 26.

Pismo gosp. misijonarja iz Hartuma.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Ljubi prijatelj in brat!

Suznji otroci se zamorejo zdaj v Hartumu le prav redkokterikrat dobiti, de bi jih odkupovali; celo pretečeno leto, kolikor se spomnim, so bili odkupljeni le 4 ali njih 5. Gospod provikar pa so odvzeli kupčevavskim ladijam fantiče in dekllice, ki so jih kupčevavci ob Beli reki nakupili ali pa nakradli; kar se ve, de se ni zgodilo brez povračila, kakor tudi njih reja, kaj pa de, večji stroške dela, kakor je odkupnina evropejskih dobrotnikov, ktera se je tudi v ta namen obrnila, kolikor vem, s popolno poterditvo Marijuiga odbora. Na tako vižo, ali pa, ko bi se darovi njih več v odrejo odkupljencev obračali, in bi tedaj več darovavcov in njih imena prišli na eniga odkupljenca, bi zamoglo scasama vsim zadosteno biti; saj zasluženje ravno tisto ostane. Sploh ni pglavitna reč odkupovanje, ampak oskerbovanje odkupljencev, ali pa oboje skupaj. Darove blage gospe — nove smo vse dobili. Bog poverni; ker že eniga Henrika imamo, in smo mislili de na njega kažejo napisi, ki so po oblekah, je on nektere dobil, desiravno niso bile njemu odmenjene; druge, ki so bile njemu premajhne, so se vlastile nekaj malimu Baziliju, nekaj pa še manjšimu Janezku, ena sukunjica pa (kakoršne so prav pripravne za otroke) je dobila mala Marička, naša hčerka, od ktere sim g. Volčič-u nekaj pisal. Bila je v tem oblačilu keršena in se ji je prav dobro podalo. Vsi blagi dobrotnici roko kušnejo in prosijo, de naj njih bo, kar so zoper njeno voljo v posest vzeli. Za prihodnjiga Henrika pa je lepa reč sukunje in hlač ostalo. — Zdaj pa še nekaj od misijona bolj počez. — Iz dna serca moramo Gospoda hvaliti, de ne neha svoje dobrotljive roke stegovati nad molitvami in darovi naših evropejskih podpornikov in prijatlov, in nad našim majhnim trudam in prizadevanjem. — Naša mlada afrikanska odgojivnica rase in se razevita; in kmali se bo pokazal sad naše naprave, ktero sta z nar prizadetniši marnostjo in celo z darovanjem svojiga življenja dva izverstna misijonarja (g. Milharčič in g. Haller) oskerbovala. Če pomislim, kakošne dobivamo uboge čerņičke, in kakošni že čez eno ali dve leti postanejo, tedaj moram zaznati milost od zgoraj in pomoč Matere varhinje naših in vaših otrok! Fantiči so večidel od štirih do osem let stari, ko so keršeni; redkokrat 10—12. Varno in po previdnosti pa se ne kupujejo, kteri so že gospodarja služili; ker taki večidel nič več niso spraviti iz mohamedanske gnjilobe in iz nar gerdobniših pregreh, ter bi svojim tovaršem, kakor kužna žival, le v škodo in kvar biti utegnili. Ali ukljub tej paznosti so vender odkupljeni časi že sprideni, in nar večji poterpežljivosti je treba ter neutrudljiviga prav skerbniga prizadevanja, de se škodljiva ljulika škorena zatere, in sramožljivost in pokoršina namesti nje zasadi. Potem se le serce za blažniši misli in navdaje ter zgled boljših rejencev

sprejetno postane; polagama prihaja tudi veselje nad skupnim učenjem, nad pobožnimi opravili, nad delam in izraženjem, in otrok pozabi poprejšnje slabe vide in zglede, in njegovo serce se vedno bolj blaži. Potem se prične nauk za sv. kerst, kteri zahteva že visokeji razumnost; fantiči, kadar so nekoliko bolj pripravn, se napred do hrepenenja napeljujejo, Kristusovi otroci postati, in v to se jim pokaže, de brez sv. kersta ni mogoče v nebesa priti; potem se jim prizadeva kerstni dan in kerstno gnado nepozabljivo storiti s kakim darilam, z godam, kteri, kolikorkrat se poverni, k ponovljenji kerstne obljube opominja. Življenje in čednosti njih patronov se pri vsaki priložnosti razložé ali pa izprašajo, in vselej fantiči pazno poslušajo. Vsaki dan je občna zjutranja Božja služba, pri kteri vsi v arabskim jeziku mašne molitve naglas molijo; vsaki dan je kersanski nauk, kteri se z molitvijo in s kratkim popisam življenja tadanjiga svetnika prične, in nekoliko v razlaganji katekizma, nekoliko pa v dopovedovanji svetopisemskih zgodb obstoji. Po šoli je zopet občna molitev v kapeli, in očitna spoved, vera, upanje in ljubezen ter Salve Regina zadani v arabskim jeziku. Pa tudi pri družih naukih se versko kolikor more vpleta; kakor po katoliških deželah, tudi tukaj trikrat angelsko česenje zvoni; pred jedjo in po jedi se skupaj moli, in kadar solnce zabaja, se mladi rod černih kristjanov s povzdignjenimi rokami in sparama po dolžih s tertami obšajenih potih misijonskiga verta sprehaja; rozenkranc namreč molijo in psalm „Laudate Dominum“ pojó. — Dan Gospodov je razdeljen med slovesno službo Božjo, pri kteri bolj odraseni fantiči prelepe mašne pesmi Hajduove zraven fisharmonike prepevajo, — potem med branje, popoldanji nauk in blagoslov ter lavretanske litanije, rozenkranc itd. ter počivanje. — In tedaj je ta odreja prav kersanska, in zatoraj tudi edina prava; in brez nje bi si nikdar ne bili opomogli do verne in poslušne, nadepolne šolske mladosti, kakoršna zdaj imamo. Zraven še opomnim, de v družih ukih za svojimi evropejskimi verstniki nikakor ne zastajajo; uče se arabljanskiga in laškiga jezika, in v obeh beró, pišejo in poštevajo. — Sploh pa se zamore iz šole povzeti, de so zamurci Nilskih okrajn za versko poudcevanje in omiko nar bolj pripravni, kadar v priležni tovaršii bivajo. — V vnanjim obnašanji sprejetih fantičev se redkokrat kaže sirovost ali boječa okornost, ali neukretna veda, ampak samopasna živost in prešernost zavoljo vroče kervi, in pa nektere navade poprešnje divjosti; n. pr. se prav težko obleke privadijo, pri manjših do 9. ali 10. leta večidel že po prvim tednu zgornje oblačilo v zgolj cunjah z njih visi, in obleko in obutev popuste zdaj v tem zdaj v unim kotu. In če se vprašajo, kje de je? Rah (preč je) po navadi vnemarno odgovore. Zapazil sim tudi v svoje začudenje, de nekteri zmed malih divjakov kamničke požerajo, kosce iz ilnate stene drobé, in z nar večim veseljem jedó. Velikrat mi je povedano, de ta kušarje, ta komarje itd. lovi, ker je to njegova nar ljubši jed. Nadaljna njih lastnost je tudi, de

ni vse prilaste, karkoli dobé, in v svojo igračo obernejo. Tudi jih kaj veseli, po zgretim mehkim prahu s trebuhom se valjati, ali pa ob deževji po blatu capati. Iz blata podobne narejati, je njih nar ljubši delo, in res prav zale ke-lihe in svečnike delajo za svoje altarje, ki so si jih iz il-nate stene skor zaporedama zvotlili. De marsikomu neznano počenjanje mladih černih gospodkov kterikrat šum po glavi dela, se lahko razume; in tudi velike poterpežljivosti je časi konec. — (K. sl.)

Izhodnja Indija in katoliška cerkev.

Spisal Valentin Sežun.
(Dalje.)

Kar pripusenje jezuitov, de se smejo spreobrnjeneci tudi v keršanski veri ločiti in posebne znamenja nositi, za-devlja, so morebiti res saj nekteri jezuiti spreobrnjenecam preveč od njih narodnih šeg perпусти. V Evropi pa so imeli jezuiti zmiraj več zopernikov, in redovniki sv. Franciška in sv. Dominika, ki so tudi po Indii misijonarili, se skor ne morejo misliti brez nekake nevošljivosti zavoljo tolikiga pospeha jazuitarških misijonov, ter so sege, ki so jih jezuiti perпусти, kakor ajdovske in keršanstvu nasprotne grajali in zatirali. Kardinal Tomaž Tournon, kteriga je bil papez Klemen XI. v Indijo in Kino poslal preiskati, ali imajo jezuiti prav ali ne, se je ondi obnašal brez ozira na narodne in tolikanj vkoreninjene sege Hinduonov (1704); in te sege so bile l. 1744 iz Rima prepovedane; odslej pa je spreobrnjenje jenjevalo, celo veliko spreobrnjenih Hinduonov se je v malikovanje povernilo. — Red jezuitov je l. 1759 po vsih portugalskih krajih trinog Pombal zaterl. Misorski sultan Tipo Sahab je s svojimi neusmiljenimi voj-skami vse mirno početje od l. 1780—1791 pokončal; fran-coška prekurejja pa od l. 1789 je vso pomoč, ktero so mi-sijonarji iz Evrope dobivali, ustavila.

Kalvinski Holandezi, kteri so bili Portugalce iz Indije veči del spodrinili, so katoliške misijonarje preganjali in morili; komaj je bil cesar Leopold I. l. 1698 od njih toliko dosegel, de je l. škof z 12 misijonarji karmelskiga reda iz Talijanskiga se v Indii ostati smel. Za Holandezam so prišli protestanski Angleži, kterih kupčijska družba sper-viga že ajdov spreobracati ni pušala. Zdaj se ve, Angleži naravnost rasti katoliške cerkve v Indii nič več ne ustav-ljajo, to de njih razuzdano življenje v Indii in njih ostud-na lakomnost keršanstva, kteriga udje se oni imenujejo, Hinduonam perkupiti ne more. — De bi se protestanska vera po Indii širila, se res po Angleškim veliko denarja za-klada. S tim se plačujejo njih duhovniki po Indii, se na-tiskuje njih sveto pismo (pokvarjeno vse) v mnogoterih in-diških jeziki in narečjih, ali de bi Hinduani po njih se spre-obračali, ni slišati. Imenovano število protestantov v Indii so skoraj sami angleški vradniki in naseljenci, kar je pa domačih, so le taki, ktere časen dobiček od braminstva k protestanstvu pripelje. Od l. 1813 je v glavnim mestu Kal-kuti protestanska škofija. Anglikanski škof Reginald He-ber je od l. 1823—1826 neizmerne dežele kupčijske družbe obhodil in njegov potopis se sme med nar boljši zemljopisne dela šteti.

Se zmiram se bere, kako Spooner in drugi udje deržavniga zbora na Angleškim zoper plačilo, ki ga an-gleška vlada katoliškim šolam v Majnotu daje, besedujejo. V silno velikim mestu Benaresu so visoke šole bramin-stva; in učenike tih ajdovskih bazen in gerdobij plačujejo Angleži! — (D. sl.)

Vrednost in dobiček petja.

Spisal A. Praprotnik po „Schulbote“.
(Konec.)

Ker je tedaj petje tako in toliko vredno, ali bi bilo kdaj odveč, naši upni mladosti lepe pesmi priporočevati in

jo za nje vnemati? Ali bi se kje kdo prederznil, zavoljo svoje mehkode ali kakih malih stroškov, to preimenitno reč mladini zadrževati in pri njej zanemarjati! Zatoraj hvala, lepa hvala naj bo visoki vladi, ktera je veliko vrednost pet-ja spoznavši, pripomogla, de se je taisto v šole in v od-gojivnice z drugimi potrebnimi snovinami vpeljalo in oživilo!

Vsaka šola mora tedaj petje kot posebin pripomoček k pravimu pobožninu življenju spoznati in ceniti. Šola mora svojim učencam pobožne in podučne pesmi kot čisto serčno lastnino prisvojiti in skerbeti, de se mladina z lepim zakla-dam dobrih pesem oskerbi, ktere so ji pozneje za celo živ-ljenje kot nar boljši voditelj po pravih poštenih potih. Mi Slovenci imamo zdaj že nekaj prav lepih in primernih cer-kvenih in drugih poštenih pesem, ktere so polne visjih ču-til in presladkih unem za serce in dušo; — le škoda je, de so te prelepe pesmi še tako malo med našo mladino znane in razširjene. Naj bi pač vsi ljudski učniki, duhov-ni in svetni, sami tudi visoko vrednost pobožniga, poštenig-a petja in tedaj tudi veliko ceno in vrednost lepih pesem vedno bolj in bolj spoznavali in jih tako iz serca v serce razširjali in cepili! Božji blagoslov in dobiček za dušo in za telo se gotovo ne bo pogrešal! In po tem takem bi se kmalo zopet veseli časi povernili, kjer bi se popotniku od gore in doline lepe pesmi naproti razlegale, kjer bi kmeto-vavec sladko popevaje svoje težavne poljske dela opravljal, kjer bi se mladina v prostih urah s petjem lepih pesem ra-dovala in Bogu slavo dajala, kjer bi iz rokodelskih delav-nišnic in drugih krajev vesela pesem donela, kjer bi se po taki poti keršanska ljubezen in čednost uterdovala, kjer bi se cerkve polnile, in kjer bi se misli in čutila v rajskih glasih k Božjemu tronu povzdigovala! —

Svoje serčne čutila s petjem naznanjati, je človeku že prirojeno, in posebno nam Slovencam zlo prilasteno. Ako tedaj mladeneč nima iz šole ali od bližnjih zgledov pri-mernih lepih pesem, ker peti ga čutilo sili, — se poprime vsakotvornih umazanih in zlo pregresnih pesem, ktere mu mlado in mehko serce kot slana osmodé in ga s peklen-skimi verigami na prestrastne hudobije priklenejo. Kaj in koliko hudiga de iz tega dohaja, vsak pošten človek lahko vidi. Ako že hudobno govorjenje človeka vsiga prenaredi in pohujša, koliko več tedaj pa hudobno, nesramno petje polno pregresniga duha! (Od tod je tudi razvidno silno po-hujšanje, ki ga pisaci tacih pesem delajo. Vred.)

In kjer se mladina peti ne učí in z lepimi pesmimi ne soznava, se tudi s cerkvenim petjem slabo godi. Dolgočasno je, če se na koru le kak mozcitelj ali kaka hripova ženska oglasa, in ne de bi se ljudstvo spodbudovalo, se le moti in pobožnost se mu kazi. Slabo petje imeti, je bolje nič ne peti. Pri cerkvenim kakor tudi pri vsakim očitnim petji pa naj bi se tudi prav ojestro na to gnalo, de bi se nobene po-stranske slabe pesmi ne terpele. Sem ter tje je še kak pevček, ki od naših prelepih slovenskih še kar trohice ne ve, in tedaj ker noče zmiram le eniga krožiti, začenja sam pesmi zlagati, de je joj! — Naj bi tedaj gospodje duhovni in vsi, kterim je za lepo petje kaj mar, ojestro na to gle-dali, de bi se nobena pesem očitno ne pela, ktera ni od škofijstva poterjena, in tako bi si gotovo vsak pevec pri-zadjal, po lepih pesmih seči in se jih učiti.

Dobro in prav potrebno bi bilo, kakor je že enkrat „Danica“ omenila, de bi vsaka cerkev in šola svoje lastne pesmi in napeve imela in seer vse, ktere so pred in po-sebno ravno zdaj na svitlo dajane bile in ktere so od ško-fijstva poterjene. *) — Iz te zaloge naj bi potem vsak učí-

*) Te novejši lepe pesmi, od prečast. škofijstva poterjene in tudi s prelepimi Riharjevimi napevi oskerbljene pesmi so: Potočnikove, Volčičeve nabrane, ktere se pri g. Kremžarju prodajajo, in ravno zdaj na svitlo dane A. Praprotnikove, ktere g. Ničman prodaja in kterim bodo tudi kmalo primerni, še manjkljivi napevi (ne-kaj jih je že narejenih) na svitlo prišli. Teh treh pesmiških bukvic bi ne smela nobena cerkev in šola, in noben boljši pevec pogrešati. Ljubi pevci in pevke, sezite po njih! Vred.

telj primerne reči odbiral, učil in razširjal, in tako bi se gotovo v kratkim času z našim petjem vse bolje godilo, in pustiti sirovi časi bi se v vesele in v omikane spremenili. Bog daj, de bi se tako zgodilo!

Kaj lepiga in spodbudljiviga si je popolnik mesca velikiga travna po Ljubljani v svojo torbico nabral?

IV.

Predragi prijatel!

Lahko je reči: le piši, le piši nam še kaj iz bele Ljubljane, saj se že vender enkrat spodobi, de kaj lepiga in posnemanja vredniga od tod zvemo, od kodar nam je že veliko pohujšanja došlo in se še marskaj slabiga po kmetih trosi. Tudi ni ravno težko, celo versto vprašanj postavljati ter odgovor nanje zahtevati, kakor si ti v svojim zadnjim listu storil; ali naznanjati, popisovati in odgovarjati je težji delo, posebno kadar časa prیمانjuje. Pa naj bo! Naj ti pišem, de vsak teden kaj zveš.

Vprašanja, katerim odgovora prosiš in ga boš scāsama prejel, so pa naslednje:

1. Kdo je pa vse hodil k šmarnicam?

2. Kaj le jih je toliko k šmarnicam vabilo? kaj ste jim vender brali? kaj in kako peli? in kaj molili? — saj se o nedeljah in praznikih pri dopoldanji nemški službi Božji v stolni in sv. Jakopa cerkvi in tudi pri popoldanji nemški službi Božji v nunski cerkvi tudi poje in moli, namest branja so pa še pridige; — pa je vender malo ljudi viditi, nekoliko več, kakor jih klopi sprejeti zamorejo, pri nunah pa mende se toliko ne. Tako nam saj naši ljudje pripovedujejo, ko iz mesta pridejo, mende bo že res. Kolikrat sim že na lastne ušesa slišal milo pritožbo: Tako lepa pridiga, tako lep keršanski nauk, pa vender tako malo poslušavcov. Se vé, de to le od nemških velja, slovenskim gre v tem oziru vsa čast in hvala, zakaj pri vsaki je, tako se pripoveduje, pa je že tudi o našim času tako bilo, toliko obilo vernih poslušavcov, de so vse cerkve polne. Kakošne soli ste vender o šmarnicah dajali nemškim, de so tako za vami hiteli?

Preden ti na imenovane vprašanja odgovarjati pričnem, ti hočem še od drugih šmarčničnih pobožnost kaj povedati, ki so se tudi še v Ljubljani obhajale. Kakošne, kje? — Dozdaj sim ti le naznanil šmarčnično pobožnost v treh cerkvah v stolni, v frančiškanski in florijanski cerkvi; obhajala se je pa tudi še drugod, tode ne tako, de bi bil vsakdo k njim priti zamogel, obhajale so se le za domačo družbo. Le enkrat mi je bilo mogoče pri teh šmarnicah pričujočimu biti in sicer v našim semeniši, kjer so jih visokočastiti gospod Juri Volt z bogoslovci obhajali, in sicer dvakrat na dan: zjutrej pri navadni službi Božji z branjem in slovesniši sv. mašo, in pri večernih molitvah s (čas) petimi lavretanskimi litanijami in s petjem nemških in slovenskih Mariinih pesem pred lepo ozaljšanim Mariinim altarjem. Od teh šmarnic ti le toliko povem, de bi bile, ako bi se bile v kaki cerkvi obhajale, kamor bi bilo pripušeno vsakimu iti, še eno cerkev z vernimi poslušavci napolnile, zakaj tako lepo, izverstno in pobožno petje se pač malo malo kje slišati more. Reči se zamore, de so naši vneti bogoslovci pravi mojstri cerkveniga petja; o tem je le en glas po celim mestu, de! po celi deželi. To sodbo sim že večkrat o njih petji slišal. V naših časih, kaj ne, so naši tovarši že tudi lepo peli, pa tako vender ne, kakor zdaj pojó. Tudi v stolni cerkvi so enkrat pri šmarnicah peli, verni poslušavci njih petja niso mogli prehvaliti, večkrat se je slišalo vprašati: ali bodo še kterikrat bogoslovci peli? O de bi le! Še ti morem pristaviti, de se pa šmarnice niso le letas v duhovnišnici obhajale, obhajajo se že nekaj let sem, če se ne motim, že kakih šest let, tode tako slovesno, kakor letas, še nobeno leto ne. —

Ko eniga dne vernivši se od svojiga sprehanja z Mirja po zgornjih Gradisah okoli sedme ure zvečer k šmarnicam v stolno cerkev hité štric lepe nunske cerkve pridem, se kar na enkrat nehoté ustavim. — Kaj ti je bilo? Zadolnijo mi naproti zadnji mili glasovi nekiga petja. Od kod to? Kaj je to tukaj o tem času, si mislim? Nekoliko postojim, pričakovaje noviga petja. In res ni mi treba dolgo čakati. Petje se zopet začne in zdaj spoznam, de se v nunski cerkvi poje. Namest naravnost po zvezdastim drevoredu v stolno cerkev k šmarnicam krenem na levo bližej nunske cerkve ter poslušam, kaj pojejo. Zdi se mi, nekako znano pesem slišati, vender sim nekatere glasove preslišal, tako de nisim vedil, pri čim de sim, torej jo naravnost proti stranskim vratam udarim, misleč, v cerkev stopiti vidit, kaj se notri godi; ali vrata se mi nočejo odpreti, hoté ali nehoté, moram zunaj cerkve ostati, ker je zaperta. Se bolj radovedin postanem, kaj de je to? Poslušam, poslušam ter ušesa k vratam nastavljam; ker si pa nisim v stanju sam odgovora dati, kaj bi to bilo, kaj pomenilo, stopim v duhovniho k svojimu prijatlu, ter ga takole nagovorim: Kaj se li v vsi cerkvi godi? Vrata so zaperte, sliši se pa iz nje lepo vbrano petje samih tankih, prijetnih in sladkih glasov, so li angelei Božji na zemljo stopili ter sem prisli, počastit Jagnje Božje v sv. Rešnjim Telesu? Pojdi, pojdi poslušat! Taciga petja še nisi slišal! Ali moj prijatel se mi nasmeja, ter pravi: O tem času naše pobožne nune šmarčnično pobožnost obhajajo, ter Marii v čast lepe svete nemške in slovenske pesmi in lavretanske litanije v latinskim jeziku pojó, kaj družiga ne more biti o tem času. Vender pa grem se poslušat in res! zdaj človeške glasove razločim ter dalje poslušam. O kako lepó, kako mibo, kako vbrano, kako sladko, kako čisto in vneto je to petje! Kamnito serce bi se moglo omehčati, ko bi ga slišalo. Vernivši se k svojimu prijatlu, kaj več od teh šmarnic zvediti, ga poprašujem kako in kaj, ter za odgovor dobim, de častite nune že tretje leto šmarnice obhajajo same sa-se in za tiste dekleta, ki jih pri sebi v samostanu, v tako imenovani notranji šoli imajo, kjer jih v vsih ženskim potrebnih rečeh podučujejo, k dobrimu napeljujejo, moliti in po sveti veri živeti uče in svoj uk z lastnim življenjem poterdjujejo. V to šolo pošiljajo bogati starši vikših stanov, katerim je lepa in pobožna izreja otrok nar veči skerb, svoje hčere in sicer iz domačih in ptujih krajev, iz nemških in laških dežel. In v resnici! ni mende boljšiga kraja v ta namen, kakor po nunskih samostanih, kjer se težke dolžnosti ne zavolj časniga dobička, ampak le iz zgolj ljubezni do ljube nedolžne mladosti z vso gorečnostjo spolnujejo. Glej, kam so me šmarnice pripeljale.

Pa ne samo v duhovnišnici in v nunski cerkvi, tudi v Alojzjeviši in v več drugih pobožnih hišah so se šmarnice prav po otroče v Mariino čast letas obhajale.

Svojimu današnjimu veselimu naznanilu iz Ljubljane pa še nekaj družiga veseliga iz vsih slovenskih krajev k sklepu današnjiga pisma pristavim. Znano ti je, de je visokočast. gosp. B. Bartol slovenskim devicam lepe bukve „nevesta Kristusova“ imenovane za novo leto dal ter jim jih tudi za pirhe še priporočal. Glej, te bukve so zdaj že vse prodane, tedej je imenovani gospod drugi natis preskerbel in že se 23. pola natiskuje, v treh tednih se bodo že spet dobivale. Povej to svojim prijatlam, de ne bodo nepoterpežljivi, ako se njih naročilam ne more koj zadovoljiti. — Ali tako nagla poproda, kakor jo je še malo bukev doživelo, ni lepo in veselo znamenje, de je devišstvo po slovenski zemlji še v lepim cvetju?

Dans teden pa le spet kaj veseliga pričakuj iz rok svojiga zvestiga prijatta
A. Suškiga.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. V saboto večer so prevzvišeni vikši Pastir naš, preljubljeni škof, srečno in zdravi iz Dnnaja na-

zaj pršli. Pršli so z Njimi tudi prevzviseni nadškof Goriski, kateri so se v torek zjutraj ob šestih spremljeni od prečastitiga gosp. korarja J. Novaka v Gorico odpeljali. — Tudi gosp. Dr. Gogala so po doveršenim višjim bogoslovstvu iz Dunaja pršli.

Iz Sentvida nad Ljubljano. Ker „Danica“ zmiraj kaj lepiga od cerkvenih slovesnost in naprav po naši slovenski okrajini pové, naj tudi oznani lepo slovesnost Sentviske fare nad Ljubljano, ki se je obhajala na Vidov dan 1856.

Na delapustje 14. rožnika se zasliši v Sentvidu streljanje možnarjev in krepko ter glasno doné vbrani zvonovi; procesija se cerkvi bliza; in na obrazih praznično opravljenih farmanov se pobožno veselje zaznava; podoba namreč nesó svojiga povelicaniga patrona, sv. Vida v veliki altar, kateri je tudi ravno ves nov postavljen. — Pred cerkvijo blagoslové visokocastiti gospod fajmóster krasno podobo, v sredi obilno zbrane množice zvestih farmanov, katerim enoglasni zdihljivej občudovanja v persih vstaja in se jim solza radosti po licih utrinja. Med tem pa možnarji neprenehama gromé in praznično priterkovanje se nadalje razlega. Po dokončanem blagoslovljenju pa zali mladené sv. podobo cerkvi zročé, ktera je kakor nevesta praznično opravljena svojiga ženina Vida prihod pričakovala. In mogočne orgle povzdignejo svoj veličastni glas, ter v vnetih farmanih pobožne misli in svete občutljeje pomnožé, de se raduje serec in duh k Bogu povzdiguje.

Komaj zjutranja zarja na praznik sv. Vida napóci, ze vse veselo in marno vstaja, ker vse mileje budé zvonovi današnji dan; njih dalec sloveči glas oznanja dan hvale in slave!

Slovesnost Vidoviga dneva se je pričela s trikratno daritvijo sv. maše. Ob 10. pa so precast. gosp. J. Zupan, dekan in korar Ljubljanski in z njimi visokocast. gosp. G. Koestl pršli cast in slovesnost tega praznika povikšat. Pridigovali so preč. gosp. dekan, ter z lepo, primerjeno in pohvalno besedo farmanam do serca govorili, ker so opomnili, de skerb za lepšanje svoje farne cerkve, pobožno počesevanje Marije Device in vredno prejemanje sv. zakramentov nar lepsi in nar očitniši njih kersansko bogoboječnost razodevajo. Solze v očeh poslušavcov so kazale, de beseda, ki iz serca pride, tudi v serec ide. (K. sl.)

Iz Semca 19. rožnika. „Bog je dal, Bog je vzel, cešeno bodi njegovo ime!“ Vsa Semška fara je dani v veliki veliki žalosti; zakaj večerajšnji dan nam je vse vzel. Toča nam je vse pobila; kaj taciga, tako grozniga, se nikdo ni vidil. Večeraj popoldne ob eni le ene dvakrat zabliskne in od Planine (Stockendorf) se privali kakor jesenska bela megla zgolj toče s tako silo, de je v komaj pol uri skozi Semško farno skor 3 ure dolgo in dobro uro široko pot naredila, in bilo je, kakor po zimi, vse s točo pobeljeno. Koliko revezev je, ki so svoje uboge otročiče tolažili: Čakajte, le poterpíte, jutri bomo ječmen želi (ki je bil tako lep, in ves zrel), in zdaj jokajo in tarnajo, de se Bogu smili! — Naš pridelek je le, kar nam terta rodi, ali tertje je tako oklesčeno, de na nekterih krajih se drugo leto ne bo rodilo; le majhen kosček naše tako velike in imenitne gore je ostal. — Kje hočemo v tolikošni nesreči pomoci iskati, kdo nam bo lačnim kruha rezal? Kdo se bo usmilil ubogih Semških nesrečnikov, kterih ni na sto, ampak na tavezente? — Čuj, blagoserečna Krajna, čuj premilo prošnjo udarjeniga Semca: „Pomagaj nam, pomagaj!“ *) Janez.

Iz Sent-Andreja v Labudski dolini 19. rožnika zvečer. J. M. — Vse se giblje in mesto je razsvetljeno, de luč pri luči prijazno miglja; kaj pa je neki, de Sent-Andrejčani nenavadno tako pozno bdé? — O poznim večeru prebivavei svoje veselje razodevajo, ker ravno kar se pe-

*) Danica z vami prosi: „Pomagajte!“

ljajo po razsvetljenih ulicah nas svetli knezoskof iz Dunaja domú. Njim na strani sedé prečastiti gospod stolni proš, ki so bili šli svojimu ljubimu škofu do mestica Knittelfelda na gornjim Štajarskim naprot. Prečastiti gosp. korarji in pa duhovniki ter bogoslovci tukajšnji čakajo v škofii, de bi svojiga visiga Pastirja vredno in spodobno sprejeli in se Jim poklonili. — Hvala Bogu! de jim je ljubo zdravje ohranil in de jih imamo spet med seboj. Pa nimajo ga počitka. V saboto na vse jutro nas bodo zopet zapustili ter se podali po opravkih v Celje in od ondot po deželi birmovat. — Mili Bog naj Jih spremlja povsod ter nam Jih ohrani še mnogo let! —

Iz Gorice 23. rožnika. — 17., 18., 19. t. m. so bile v Gorici konkursne skušnje in sicer vsled dopisa prevzviseniga nadškofa iz Dunaja, spet po starim, potem, ko se je že enkrat po Tridentinsko bilo poskusilo. *) — Jutri zvečer bodo pršli naš prevzv. knezonadškof in prav veselimo se Njih zaželeniga prihoda. V praznik sv. Petra in Pavla pa bo birma, ktere že dve leti ni bilo.

Drobline.

Lord Biron.

Kakor je znano, je živel Lord Biron dalj časa v Benetkah. Ondi se je učil tudi arabskiga in armenskiga jezika. Učeni mehitarist Paskale Aucher mu je učenik bil. „Biron je bil večkrat sam v moji sobici in je na me čakal, kadar sim bil ravno kje drugej v samostanu po svojih opravilih. Enkrat stopim v svojo sobo, in Biron je stal tukaj pred to-le britko martro (pokazal je Paskale na podobo križaniga Zveličarja), in se je grenko jokal in zdihoval. Ko lorda zavoljo tega žalostenja pogledam, mi je rekel s solzami in globoko v serec ginjen: „Pater Paskale, jest upam spet enkrat kristjan biti in se k Temu-le poverniti (na križ pokaže): potem bom tudi katoličan; zakaj v protestanstvu ne bom več zadovoljnosti našel“. Tako je Paskale pravil imenitnemu možu, ki še zdaj živi. (Wien. Kirchtg.). Le katoliška vera sama človeku mir dá. Grešniki išejo mirú v grehu, in ko je nepokoj le še hujsi, išejo mirú v zmotah in lažéh, pa zdaj se le v pravo gadje gnjezdo pridejo. Zastonj se je z lažmi tolažiti, ko je človek v grehu, zastonj je pokoja iskati zunaj katoliške cerkve.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon.

Iz Sostriga pri sv. Lenartu 4 gld. 5 kraje. v srebru.

Za blejske pogorelee.

J. V. 3 gld. — Od neznane eno oblačilo za dekle. — Iz Unie 3 gld. 6 kraje. —

Za Semčane s točo poškodvane.

J. V. 3 gld. — Gg. bogoslovci Ljubljanski 10 gld.

Duhovske zadeve.

Fara Koprivniška na Kočevskim je podeljena gosp. Janezu Olipiču, lokalistu na Topli Rebr. — Gosp. Janez Smole, kaplan v Reki (Kočevski) pridejo za kaplana v Stari terg pri Poljanah; — in v Reko pridejo gosp. Lenart Potočnik, kaplan v Adlešcu.

Izpraznjena je lokalija Topla Reber (Unterwarmberg) od 18. rožnika. Prošnje se ravnaajo do prečastitiga škofa, in naj se v 6 tednih od pristavljeniga dne v knezje-škofijski pisarnici oddajo.

*) Predložene in poslane vprašanja bo „Danica“ o priložnosti naznanila.